

Eram uluită. Nu doar că salvasem un condor de la Zoo, nu doar că locuiam cu el în camera mea, dar pasărea asta știa să citească și să scrie. Puteam să vorbim.

I-am dăruit pixul meu alb în formă de pană, ca să nu se mai jumulească.

Scria scurt, concis, fără explicații inutile.

Știa să scrie și pe față, ca noi, dar și pe dos – adică așa cum citea el unele plăcuțe transparente de la Zoo, văzute din spate, din cușcă. Răspunsurile lui scurte erau scrise ba așa, ba așa, și de aceea foloseam mereu coli noi, neîncepute. Trebuia, la nevoie, să pot întoarce foaia pe dos și să citesc răspunsul privind în lumină.

Făcea unele mici confuzii adorabile. Scria unele cuvinte așa cum se aud. Iar uneori dădea câte un accent spaniol unui cuvânt. Nu părea s-o facă din neștiință, ci era un fel de marcă personală, cum fusese acel strigăt de „Ajutor!”. Cred că, din punctul lui de vedere, era foarte corect.

Într-o dimineață, când stăteam și ne uitam pe fereastră, a trecut un avion. Isidor a luat o coală și a scris cu pixul-pană:

AVION CU MODOR  
IA-MĂ ȘI PE MINE-N ZBOR!

Am făcut un avion de hârtie și l-am lansat de la geam, privind amândoi cum plutește înainte, coboară,

face o roată și poposește între crengile înverzite ale magnoliei.

Am citit iarăși paginile de internet despre condor. I-am înșirat cu voce tare informațiile care mi se păreau cele mai interesante. Selectam tot ce consideram important, i le citeam rar, răspicat, mă opream și mă uitam la el, ca să văd dacă are ceva de întrebat. Era limpede că pe majoritatea le auzea pentru prima oară.

Am înțeles că Isidor știa mult mai multe despre tot ce e-n jur decât despre el. Din cușca lui, observase lumea vreme de patruzeci de ani, învățase o grămadă de lucruri privind și ascultând, dar despre el însuși nu știa la fel de multe. În fond, nu mai întâlneau pe altul ca el.

— Condorul andin (*Vultur gryphus*) este răspândit în Munții Anzi și pe coasta vestică a Americii de Sud. Are cele mai mari dimensiuni dintre toate păsările din emisfera vestică, am citit.

Isidor a ridicat din umeri.

M-am întins și-am luat globul pământesc de pe un raft de deasupra biroului. L-am rotit, apoi i-am arătat cu un deget America de Sud, coasta vestică.

Mi-a urmărit degetul foarte atent.

— Condorul are lungimea de 1-1,5 metri și deschiderea aripilor de 3-3,5 metri, am continuat.

Isidor s-a ridicat în picioare, a plecat capul și a privit în jos, de parcă și-ar fi estimat înălțimea. Apoi a întins o aripă ușor, spre perete, atent să nu dărâme calendarul.

M-am ridicat și eu în picioare, am stat amândoi dreupți, umăr în umăr. Eram un pic mai înaltă ca el. Dacă îndoiam genunchii, eram aproape la fel. Știam că eu am un metru și cincizeci și șase de centimetri.

Apoi am adus metrul de croitorie din camera părinților și i-am măsurat aripa. Corespundea. Avea, de la subsuoară la vârful terminat cu șase pene mari, un metru și șizeci de centimetri. S-a gădilat când l-am atins cu capătul metalic al metrului și-a țopăit ușurel, scoțând un gălgâit.

— Ești foarte bine, i-am zis râzând.

El m-a privit serios, sau cel puțin așa mi se părea, după pliul care continua dinspre despicătura ciocului în sus, pe obraz, către ochi. Despicătura asta făcea niște curbe ușoare, un fel de zig-zag blând, cu capătul în jos. Ne-am așezat la locurile noastre.

— Adulții cântăresc în medie 10 kilograme, am citit în continuare.

Am dat fuga în hol și-am adus și cântarul. I-am arătat cum să se suie pe platforma de sticlă. S-a supus și am citit amândoi: 8,1 kilograme.

— Speranța medie de viață este de 50 de ani, am citit mai departe.

Isidor a stat un pic și s-a gândit, apoi a fluturat cu o pană din vârful unei aripi. L-am interpretat ca pe-un fel de „Nu-i rău“.

— Condorul este o pasăre răpitoare.

— Sunt de-a dreptul răpitor! mi-a răspuns încântat, mâzgălind apăsat literele pe o foaie.

— Dar bineînțeles că ești, i-am zis râzând.

Am continuat cu descrierea penajului negru și strălucitor, a gulerașului alb și pufos de la gât, apoi am ajuns la gâtul golaș, la pielea care își schimbă culoarea în funcție de emoțiile condorului.

S-a înroșit ușor.

Apoi am citit despre diferențele dintre masculi și femele, iar informațiile acestea păreau să-l intereseze foarte tare pe Isidor. I-am citit că masculii au o creastă roșie în creștet, iar femelele n-au.

Asta a părut să-l pună foarte tare pe gânduri.

M-a oprit, punându-mi vârful aripii pe mâna de pe mouse, și s-a aplecat înainte, apropiindu-și mult capul de monitor, citind informațiile cu ochii lui. Părea uluit. Când mi-a eliberat mâna, am tras de text și i-am citit mai departe, că femelele sunt mai mari ca masculii, lucru des întâlnit la păsările de pradă.

— Așa e, a confirmat Isidor, după care s-a așezat iarăși confortabil pe scăunel, sprijinindu-se de ghiveci.

I-am citit apoi despre hrană, despre cuibăritul pe stânci înalte și pe pante greu accesibile, iar el privea

acum într-o parte, pe geam, și părea să știe toate acestea. Nu știam dacă să mai continuu sau să mă opresc. Am continuat.

I-am citit despre faptul că vârsta de 50 de ani îl face pe condor una dintre cele mai longevive păsări din lume.

Și astfel, am reluat toate informațiile importante. Am sărit peste ce nu mi se părea foarte interesant. I-am spus însă fără ocolișuri că specia a fost mult timp pe cale de dispariție și că în unele grădini zoologice din lume au fost crescuți condori care s-au împerecheat, iar puii au fost eliberați și acum situația e mult mai bună.

I-am citit că acolo, în grădinile de departe, oamenii trebuie să se poarte cu grijă cu păsările, fiindcă condorii au tendința să se împrietenească cu oamenii, iar asta nu îi ajută deloc mai apoi, în libertate.

M-a privit lung, rotind pixul, însă n-a scris nici un răspuns.

Apoi am ajuns, în sfârșit, la zbor. Am tras aer în piept și i-am citit încet, răspicat, tot pasajul, cu senzația că abia acum înțeleg și eu importanța acestor cuvinte:

*„Condorii arată spectaculos când plutesc lin la înălțimi mari, făcând cercuri în curenții ascendenți de aer*

*cald. În timpul zborului, își țin aripile drepte, cu vârfurile puțin ridicate. Planarea este favorizată de o serie de trăsături anatomice. Condorii își fac foarte rar vânt cu aripile, utilizând masele de aer pentru a-și diminua eforturile. Charles Darwin, urmărind zborul unui condor în Patagonia, a observat că într-o jumătate de oră pasărea nu și-a făcut elan deloc. Însă condorii se desprind de sol cu efort, luându-și un elan mare“.*



Asta era tot.

Ne-am oprit aici. Ne-am trântit pe pat amândoi, privind în tavan și cugetând la ceea ce citisem. Fusese o lecție destul de obositoare și în curând aveau să vină mama și tata acasă.

În seara aceea, m-am tot gândit la ce citisem despre zbor. Poate că Isidor făcea ceva greșit. Toate acele explicații, cu planarea, cu efortul la desprindere și cu elanul, când să fluturi din aripi și când nu, păreau destul de complicate.